

Bruxelles, 26.4.2017
COM(2017) 196 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

**de evaluare a progreselor raportate de Italia către Comisie și Consiliu cu privire la
recuperarea cuantumului datorat de producătorii de lapte ca prelevare suplimentară
pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002**

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului)

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor raportate de Italia către Comisie și Consiliu cu privire la recuperarea cuantumului datorat de producătorii de lapte ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996–2001/2002

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului)

Prezentul raport de evaluare este întocmit în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului din 16 iulie 2003 privind compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor pe care Republica Italiană intenționează să îl acorde producătorilor săi de lapte (denumită în continuare „decizia Consiliului”), conform căruia autoritățile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului și Comisiei cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producători ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002.

În temeiul articolului 1 din decizia Consiliului, ajutorul acordat de Republica Italiană producătorilor de lapte, constând în acțiunea de a plăti, în locul lor, la bugetul Uniunii Europene sumele datorate de aceștia din urmă ca prelevare suplimentară pentru lapte și produse lactate aferentă anilor de comercializare 1995/1996–2001/2002 și de a le permite producătorilor respectivi să își achite datoriile în rate eșalonate pe mai mulți ani, fără dobândă, este considerat în mod excepțional compatibil cu piața comună, cu condiția ca:

- producătorii să-și achite integral datoriile, prin rate anuale egale, iar
- perioada de achitare să fie de cel mult 14 ani, începând de la 1 ianuarie 2004.

În temeiul articolului 2 din decizia Consiliului, ajutorul se acordă cu condiția ca Italia să declare la Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA) cuantumul prelevării suplimentare totale pentru perioadele vizate și să deducă cuantumurile datorate din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și, respectiv, noiembrie 2005, sub forma a trei rate anuale egale. Printr-o scrisoare datată 26 august 2003, Italia a declarat în mod corespunzător prelevarea suplimentară totală pentru anii de comercializare respectivi. Cuanțumurile reprezentând datoria restantă au fost deduse în mod corespunzător din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și noiembrie 2005.

În temeiul articolului 3 din decizia Consiliului, autoritățile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului și Comisiei cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește recuperarea cuantumurilor datorate de producători ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare cuprinși între 1995/1996 și 2001/2002.

În temeiul dispoziției menționate anterior, autoritățile italiene au prezentat Comisiei cel de-al unsprezecelea raport, referitor la plata ratei pentru anul 2015 (care corespunde celei de-a douăsprezecea rate anuale), printr-o scrisoare din partea AGEA (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*), datată 4 noiembrie 2016.

Prezentul raport reprezintă evaluarea de către Comisie a progreselor raportate de autoritățile italiene pentru anul 2015 în ceea ce privește recuperarea prelevării suplimentare atât pentru cei șapte ani de comercializare care fac obiectul deciziei Consiliului, cât și pentru anii de comercializare care nu sunt vizați de aceasta.

Plata prelevării prin sistemul de plată în rate din 2003

Decizia Consiliului de autorizare a Italiei să plătească ea însăși la bugetul Uniunii Europene prelevarea suplimentară datorată de producătorii săi de lapte viza 25 123 de producători debitori în 2005, an în care a fost întocmit primul raport către Consiliu. Numărul lor a scăzut la 21 189 pentru anul 2015.

Din totalul producătorilor vizați de raport și cărora li se aplică prelevarea pentru cei șapte ani de comercializare care fac obiectul deciziei Consiliului, 15 431 au ales, inițial, sistemul de plată în rate din 2003. În 2004, înainte de plata primei rate, cei 15 431 de producători care au optat pentru sistemul de plată în rate datorau, în total, 345 de milioane EUR, reprezentând aproximativ un sfert din quantumul total datorat de către producătorii care au refuzat să adere la sistemul de plată în rate. Rezultă, prin urmare, că producătorii cu livrările excedentare cele mai mici au fost cei care au optat, în majoritate, pentru plata în rate. Producătorii cu livrări excedentare mai importante (aproximativ 8 000 de producători care datorau prelevări în valoare de circa 1 miliard EUR pentru cei șapte ani de comercializare) au preferat, însă, să nu participe la sistemul de plată în rate. Trebuie însă precizat că, în fiecare an, autoritățile italiene primesc cereri noi de plată în rate. În 2015 s-au depus 22 de cereri noi, pentru un total de 3,4 milioane EUR. Quantumul total aferent sistemului de plată în rate din 2003 este de 372,33 milioane EUR.

Cea de-a douăsprezecea rată anuală trebuia plătită înainte de 31 decembrie 2015 de către 10 540 de producători și se ridica la un quantum total de 25 390 665,74 EUR. Conform verificărilor efectuate de autoritățile italiene, 10 282 de producători au efectuat în mod corespunzător, în cursul anului 2015, plăți pentru un quantum total de 24 300 792,83 EUR, ceea ce înseamnă că 97,55 % dintre producători au plătit, în termenul stabilit, 95,7 % din quantumurile datorate în cadrul celei de-a douăsprezecea rate anuale. Plățile efectuate la termen pentru cele unsprezece rate anuale anterioare reprezentau 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7 %, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 %, 96,9 %, 98,2 % și, respectiv, 95,9 % din quantumurile datorate. Prelevarea totală percepută în cadrul celor douăsprezece rate anuale este, așadar, de 333 357 062 EUR, adică circa 97 % din quantumul total datorat în cadrul acestor rate anuale.

Deși aceste niveluri indică, fără îndoială, intenția producătorilor care participă la sistemul de plată în rate de a-și îndeplini obligațiile, Comisia consideră că modul în care autoritățile au urmărit cazurile în care plata nu s-a efectuat la termen reprezintă o indicație esențială cu privire la nivelul de angajament al autorităților italiene de a asigura respectarea strictă a condițiilor sistemului de plată și, în cele din urmă, recuperarea integrală a prelevării datorate.

În ceea ce privește a douăsprezecea rată anuală, nu sunt încă disponibile niciun fel de informații referitoare la plățile din partea celor 258 de producători rămași, care reprezintă un quantum de 1 089 857 EUR. (Autoritățile italiene se vor referi la aceste plăți în cadrul viitorului raport anual.)

În ceea ce privește a unsprezecea rată anuală, raportul precedent indica faptul că, la data de 31 decembrie 2014, 268 de producători nu își efectuaseră plățile, reprezentând un quantum de 1 035 351 EUR. Potrivit informațiilor transmise de autoritățile italiene, toate aceste cazuri au fost notificate de autoritățile centrale autorităților regionale competente, pentru ca acestea să solicite plata întregului quantum datorat, cu dobândă, în afara sistemului de plată în rate. S-a dovedit ulterior că, din cei 268 de producători despre care se crezuse inițial că nu au plătit, 143 efectuaseră, de fapt, plățile. Spre deosebire de aceștia, cei 125 de producători care nu plățiseră efectiv cea de-a unsprezecea rată anuală au pierdut dreptul de a plăti în rate, iar pentru acești producători au fost inițiate proceduri de recuperare prin executare silită.

Exploatații pentru care s-a revocat posibilitatea de plată în rate

Neplata de către un producător a oricăreia dintre ratele anuale atrage excluderea acestuia din sistemul de plată în rate și, prin urmare, îl expune pe producător la executarea întregului quantum datorat și a dobânzilor aferente.

La doisprezece ani de la lansarea, în 2003, a sistemului de plată în rate, dreptul de a plăti în rate a fost revocat pentru un total de 855 de exploatații, pentru o creanță totală de 30 073 846,37 EUR, reprezentând plățile în rate.

Din acest quantum însă, o sumă de 12 338 942,12 EUR a fost plătită înainte de revocarea acestui drept și o sumă de 4 596 600,31 EUR a fost recuperată după revocare, acest lucru făcând posibilă achitarea completă a debitului corespunzând unui număr de 238 de exploatații, ceea ce înseamnă că creanța totală rămasă se ridică la 13 149 255,86 EUR și privește 617 exploatații.

Aceste cifre indică faptul că promptitudinea de care au dat dovadă autoritățile italiene în ceea ce privește colectarea prelevării de la producătorii excluși din sistemul de plată în rate, ca urmare a neplății unei rate anuale, este departe de a fi satisfăcătoare. În plus, producătorii de lapte au trebuit să renunțe la acțiunile în justiție în fața instanțelor italiene pentru a avea dreptul să participe la sistemul de plată în rate. Recuperarea insuficientă pare să nu fie un rezultat al eventualului ritm lent al acțiunilor în justiție, ci să se datoreze mai degrabă incapacității administrației italiene de a recupera într-un mod eficace quantumurile în cauză.

Amânarea cu șase luni a plății și consecințele în ceea ce privește ajutoarele de stat

În temeiul articolului 2 alineatul 12 litera (k) din Decretul-lege italian nr. 225 din 29 decembrie 2010, care, în urma modificărilor, a devenit Legea nr. 10 din 26 februarie 2011, Italia a autorizat amânarea, până la 30 iunie 2011, a ratei aferente anului 2010 datorate, în principiu, la 31 decembrie 2010, conform sistemului de plată în rate din 2003, astfel cum a fost aprobat prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului.

Prin Decizia C(2013) 4046 final din 17 iulie 2013, Comisia a declarat că amânarea plății ratei aferente prelevării pentru lapte, care ajungea la scadență la data de 31 decembrie 2010, reprezintă un ajutor incompatibil cu piața internă. În plus, Comisia a considerat că acest ajutor duse la încălcarea condițiilor stabilite prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului și crease ea însăși, pentru cei care au beneficiat de ajutor și care au depășit astfel cadrul stabilit de Consiliu, un nou ajutor de stat, ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, incompatibil, totodată, cu piața internă.

În Decizia C(2013) 4046 final, Comisia a solicitat Italiei să se asigure că ajutoarele incompatibile cu piața internă, împreună cu dobânzile aferente, sunt rambursate de către producătorii care beneficiaseră de amânarea plății.

Autoritățile italiene au inițiat procedurile administrative necesare în vederea recuperării ajutoarelor acordate. Cu toate acestea, la 8 noiembrie 2013, Italia a introdus în fața Tribunalului o acțiune împotriva deciziei Comisiei (cauza T-527/13). La 24 iunie 2015, Tribunalul a pronunțat o hotărâre prin care a fost anulată în parte decizia Comisiei: acesta a confirmat abordarea Comisiei privind ajutorul inerent amânării plății ratei care este aferentă prelevării datorate până la 31 decembrie 2010, dar a respins concluziile Comisiei privind noul ajutor creat pentru cei care au beneficiat de această amânare, depășind astfel cadrul deciziei Consiliului. Comisia a contestat hotărârea Tribunalului în fața Curții de Justiție (cauza C-467/15 P), care nu a luat încă o hotărâre în această chestiune.

Prelevarea suplimentară datorată pentru anul de comercializare 2002/2003

Pentru anii de comercializare 1995-2002, Italia a plătit la bugetul Uniunii Europene, în locul producătorilor, prelevarea suplimentară, în temeiul Deciziei 2003/530/CE a Consiliului.

Începând din 2004, statele membre plătesc prelevarea suplimentară direct la bugetul Uniunii, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003.

Anul de comercializare 2002/2003, în schimb, nu este acoperit nici prin decizia Consiliului, nici prin noul sistem instituit în 2004. Ținând cont de depășirea cotei naționale atribuite Italiei, producătorii de lapte italieni responsabili de această depășire datorau 227,76 de milioane EUR la bugetul Uniunii, pentru anul de comercializare 2002/2003.

Din acest cuantum,

- suma de 16,58 de milioane EUR a fost anulată prin hotărâre judecătorească,
- suma de 5,67 de milioane EUR provine din sistemul de rambursare din 2009 (din care 2,12 milioane EUR au fost deja plătite),
- suma de 60,70 de milioane EUR a fost recuperată în afara sistemului de plată în rate,
- suma de 24,39 de milioane EUR a devenit irecuperabilă.

Prin urmare, în ceea ce privește anul de comercializare 2002/2003, este încă datorat la bugetul Uniunii Europene, ca prelevare suplimentară, de către producătorii de lapte care nu au aderat la sistemul de plată în rate din 2009, un cuantum de 120,42 de milioane EUR reprezentând prelevarea suplimentară.

Prelevarea de recuperat pentru anii de comercializare 1995/1996-2008/2009, necuprinsă nici în sistemul de plată în rate din 2003 și nici în sistemul de rambursare din 2009

În rapoartele anterioare s-a menționat deja că cuantumul care fac obiectul sistemului de plată în rate din 2003 și al sistemului de rambursare din 2009 (cu o rată a dobânzii egală cu o rată de referință pentru Uniune majorată cu câteva puncte procentuale) nu reprezintă, în realitate, decât o mică parte din prelevarea de recuperat.

Astfel, cuantumul total al prelevării de recuperat pentru anii de comercializare 1995/1996-2008/2009, astfel cum a fost notificat de Italia, este de 2,303 miliarde EUR. Din acest cuantum, Italia a recuperat 671,8 milioane EUR între 2003 și 2015, din care 333 357 062 de milioane EUR în cadrul planului de plată în rate din 2003, 6,81 milioane EUR în cadrul sistemului de rambursare din 2009 și 331,65 de milioane EUR în afara sistemelor de plată în rate.

Din cuantumul rămas, și anume 1,63 de miliarde EUR:

- o mică parte (71,77 de milioane EUR) face obiectul sistemelor de plată în rate pe care Italia le-a instituit în 2003 și 2009 și la care au aderat anumiți producători de lapte care trebuie să achite prelevarea;
- suma de 276,46 de milioane EUR a fost declarată nerecuperabilă ca urmare a falimentului producătorului sau a anulării prelevării de către instanță;
- restul de 1,28 de miliarde EUR este datorat de producătorii care au refuzat să adere la sistemele de plată în rate și care, în mare parte, au contestat prelevarea suplimentară în fața instanțelor italiene.

Comisia apreciază informațiile cuprinse în raportul autorităților italiene referitor la cea de-a douăsprezecea rată anuală în ceea ce privește situația generală actuală a recuperării prelevării în cadrul sistemului de plată în rate instituit în 2003.

Dimpotrivă, în ceea ce privește colectarea sumelor care nu fac obiectul sistemelor de plată în rate (1,28 de miliarde EUR) și care reprezintă 94,7 % din sumele globale încă datorate ca prelevare pentru perioada 1995/1996-2008/2009 (1,35 de miliarde EUR), cifrele comunicate de administrația italiană arată că progresele înregistrate sunt nesemnificative. În mod special, nu există niciun progres semnificativ în ceea ce privește recuperarea sumelor executorii întrucât acestea nu au fost niciodată contestate, sau au fost contestate, dar au fost confirmate de instanța competentă, sau au fost contestate, însă nu sunt acoperite de un ordin de suspendare.

La data de 31 decembrie 2015, suma colectată efectiv – în afara sistemelor de plată în rate – reprezintă 331,65 de milioane EUR, iar suma executorie datorată este de 799,38 de milioane EUR. Comisia observă în continuare că, în ceea ce privește cuantumul de 1,28 de miliarde EUR încă datorat pentru perioada 1995/1996-2008/2009, în afara sistemelor de plată în rate, 484 de milioane EUR nu sunt încă executorii întrucât fac obiectul unui litigiu, cu suspendarea recuperării decisă de judecător, dar ar trebui să fie recuperate de îndată ce instanța va pronunța hotărârile judecătorești în favoarea administrației.

Examinând din nou evoluția sumelor datorate în afara sistemelor de plată în rate și, îndeosebi, a celor datorate pentru perioada acoperită de decizia Consiliului (1995/1996-2001/2002), se constată că, până în prezent, au fost recuperate 34 % din sumele executorii (110,37 de milioane EUR din 324,17 milioane EUR). În ceea ce privește sumele executorii datorate pentru întreaga perioadă 1995/1996-2008/2009, numai 25,8 % au fost efectiv colectate (278,04 milioane EUR din 1,077 miliarde EUR).

În ceea ce privește sumele executorii datorate pentru întreaga perioadă, ar trebui să se facă o distincție între:

- sumele care nu au fost contestate: din suma executorie de 168,66 de milioane EUR au fost recuperate 96,05 milioane EUR, ceea ce corespunde unei rate de recuperare de 57 %;
- sumele care au făcut obiectul unui litigiu, dar pentru care nu s-a pronunțat niciun ordin de suspendare a recuperării: din suma executorie de 178,57 de milioane EUR au fost recuperate doar 19,29 de milioane EUR, adică 10,8 %;
- sumele care au fost confirmate de instanță: din suma executorie de 730,20 de milioane EUR au fost recuperate 162,71 de milioane EUR, adică 22,3 %.

Comisia subliniază rata foarte mică de recuperare din ultimele două categorii. În mod similar, pentru cuantumul de 168,66 de milioane EUR care nu a fost contestat niciodată și putea deci să fie recuperat imediat, rămân încă de recuperat 72,62 de milioane EUR.

Comisia regretă profund progresele lente înregistrate în recuperarea acelei părți a prelevării care nu este inclusă în sistemul de plată în rate din 2003 și în sistemul de rambursare din 2009.

Comisia continuă să urmărească îndeaproape procesul de recuperare din Italia, mai ales în ceea ce privește recuperarea prelevării care nu este cuprinsă în sistemul de plată în rate. De mai multe ori, serviciile Comisiei au transmis autorităților italiene observații (inclusiv remarci negative) și au solicitat informații detaliate referitoare la diferite aspecte legate de recuperarea prelevărilor pentru lapte.

Cu toate acestea, în pofida numeroaselor solicitări repetate din partea Comisiei, majoritatea prelevărilor datorate nu au fost încă recuperate de autoritățile italiene.

În iunie 2013, Comisia a trimis Italiei o scrisoare de punere în întârziere cu privire la acest aspect, iar apoi, în iulie 2014, un aviz motivat. Deoarece răspunsurile comunicate de Italia nu au indicat niciun progres semnificativ în privința recuperării, Comisia a decis, la 26 februarie 2015, să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene în privința unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE. La 6 august 2015, Comisia a introdus așadar o acțiune împotriva Italiei, deoarece aceasta nu și-a îndeplinit obligația de a lua măsuri suficiente care să garanteze o recuperare efecace și efectivă a prelevărilor pe excedentele realizate de producătorii de lactate care și-au depășit cota individuală în anii în care Italia și-a depășit cota națională de lapte (cauza C-433/15).

Concluzie

Comisia consideră că, în măsura în care sunt respectate condițiile pentru aplicarea sistemului de plată în rate aprobat de Consiliu în 2003, progresul înregistrat de autoritățile italiene în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producătorii care au ales sistemul de plată în rate pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002 demonstrează că sistemul a fost gestionat în mod corespunzător.

În ceea ce privește cuantumul care nu fac obiectul sistemului de plată în rate, Comisia și-a exprimat deja, în rapoartele sale de evaluare succesive prezentate Consiliului începând cu 2010, precum și în scrisoarea de punere în întârziere transmisă Italiei la 20 iunie 2013 și în avizul motivat emis la 10 iulie 2014, nemulțumirea față de lipsa de progrese semnificative în recuperarea prelevărilor pentru cotele de lapte.

În conformitate cu informațiile comunicate de autoritățile italiene în raportul lor privind cea de-a douăsprezecea rată anuală, în acest caz, nu pot fi raportate noi evoluții majore în ceea ce privește colectarea efectivă a prelevărilor care nu sunt incluse în sistemele de plată în rate. Dat fiind cuantumul mare al prelevărilor neplătite și perioada de-a lungul căreia datoria restantă nu a fost recuperată, se trage concluzia că eficiența și eficacitatea legislației Uniunii sunt departe de a fi fost și de a fi asigurate de către autoritățile italiene.

Din acest motiv, la 6 august 2015, Comisia a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene în privința unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE (cauza C-433/15).